

Ольга Бартошик
студентка гр. ФМПС-32,
Західноукраїнський національний університет, м. Тернопіль
Науковий керівник: к.е.н., доцент Олена Петрушка

БЮДЖЕТНИЙ ДЕФІЦИТ ТА СТРАТЕГІЇ ЙОГО ЗНИЖЕННЯ

Бюджетний дефіцит – це перевищення видатків бюджету над його доходами. Розмір дефіциту бюджету має суттєвий вплив на стан економіки, державних фінансів та загальному благополуччі населення [1, с. 120]. Тому дуже важливо розробляти та впроваджувати на рівні держави стратегії зниження бюджетного дефіциту.

Одна з головних стратегій зниження бюджетного дефіциту – це збільшення податкових надходжень. Деякі країни запроваджують нові податки та збори або підвищують ставки уже існуючих для збільшення доходів держави. Так, наприклад, в Японії у 2019 році введено податок на роздрібну та інтернет-торгівлю з метою збільшення доходів держави. Однак, підвищення податкових ставок викликає негативне обурення з боку населення та може мати негативний вплив на бізнес та економічний розвиток країни [2, с. 213].

Наступна стратегія полягає в зменшенні державних витрат. Наприклад, країни можуть зменшити витрати на соціальні програми, оборону та інфраструктуру. У багатьох країнах ця стратегія успішно застосовується й зараз. Нова Зеландія здійснила реформи в системі соціального забезпечення та зменшила видатки на цю галузь, що дозволило знизити бюджетний дефіцит [2, с. 214]. Зменшення державних витрат може бути досягнуто шляхом оптимізації державного апарату та зменшення витрат на адміністративні послуги. Важливо не зменшувати фінансування соціальних програм, що сприяють соціальній захищеності населення.

Третя стратегія полягає в підвищенні продуктивності та ефективності державних витрат. Країни можуть ефективніше використовувати державні кошти, наприклад, шляхом застосування інноваційних технологій у сфері державного управління, електронного урядування та зменшення бюрократії. Підвищення ефективності використання державних коштів може бути досягнуто шляхом впровадження механізмів моніторингу та оцінки ефективності програм та проектів, а також використання розумних технологій у державному управлінні.

У країнах з високим рівнем фінансування, таких як США, Японія та деякі країни Європейського Союзу, зниження бюджетного дефіциту є важливою метою для забезпечення стабільності економіки та підтримки довгострокового зростання.

Використання різних стратегій, таких як збільшення податкових надходжень, зменшення державних витрат та підвищення ефективності використання державних коштів, може допомогти досягти цієї мети та забезпечити стійке економічне зростання країни [3].

Однак, в країнах з низьким рівнем розвитку та в країнах з економікою в перехідному періоді, зменшення видатків може мати негативний вплив на соціальний добробут населення. Вони можуть вважати за краще зосередитися на збільшенні податкових надходжень шляхом розвитку економіки та залученні інвестицій. Також важливо забезпечити соціальну захищеність населення, особливо у країнах з низьким рівнем доходів та з великою кількістю людей, які живуть за межею бідності. Для досягнення цієї мети можна розглянути впровадження соціальних програм, таких як пільги на проїзд для пенсіонерів та інвалідів, програми підтримки безробітних, медична страховка та інші. Крім того, можливим є залучення приватного сектору до забезпечення соціального добробуту населення шляхом партнерства з державою у виконанні соціальних програм. Це може допомогти зменшити фінансове навантаження на державний бюджет та забезпечити більш ефективне використання ресурсів.

Отже, зниження бюджетного дефіциту може бути досягнуто за допомогою різних стратегій, таких як збільшення податкових надходжень, зменшення державних витрат та підвищення ефективності використання державних коштів. Але важливо забезпечити соціальний добробут населення, особливо в країнах з низьким рівнем розвитку та в перехідному періоді.

Розумне поєднання різних стратегій може допомогти досягти балансу між зменшенням бюджетного дефіциту та забезпеченням соціальної захищеності населення.

Список використаних джерел

1. Дем'янишин В. Бюджетний дефіцит та його вплив на кризову ситуацію в Україні. *Вісник Терноп. держ. екон. ун-ту*. 2015. № 5. С. 120-123.
2. Ситник Н. С., Беднарчук В. В. Бюджетний дефіцит та його особливості. *Держава та регіони*. Серія: Економіка та підприємництво. 2019. № 5. С. 212–216. DOI: <https://doi.org/10.32840/1814-1161/2019-5-39>.
3. Штефан Л. Б. Аналіз бюджетного дефіциту в Україні та його соціально-економічні наслідки. *Економіка та суспільство*. 2022. № 41. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/6_2014/7.pdf (дата звернення: 11.04.2023).